

‘Door toenemend geweld van Israël neemt zijn veiligheid af’

Kolonel Travers, lid Goldstone-commissie, over de Gaza- oorlog

Israël gebruikt steeds harder geweld in zijn oorlogen. Iemand moet Stop! schreeuwen, zegt kolonel Travers, lid van de Goldstone-commissie, in een vraaggesprek.

Door onze redacteur CAROLIE ROELANTS

BRUSSEL, 24 DEC. „Wat ik verontwaardigd vond bij mijn onderzoek naar de Libanese oorlog in 2006 en nu weer in de Gazastrook is dat de geleide systemen die Israël gebruikte – en erkende te gebruiken – en die collaterale schade zo goed als zouden moeten uitsluiten, in feite werden gebruikt voor de tegenovergestelde reden. Namelijk om totale infrastructuur te vernietigen. Maar meer efficiënt.”

Dat zegt de Ierse gepensioneerde kolonel Desmond Travers. Hij was een van de vier leden van de commissie van de Zuid-Afrikaanse rechter Richard Goldstone, die eerder dit jaar mogelijke oorlogsmisdrijven door Israël en Hamas voor en tijdens het Israëlische offensief in de Gazastrook onderzocht.

In haar rapport constateerde de commissie-Goldstone dat er inderdaad bewijzen zijn van oorlogsmisdrijven: de raketaanvallen door Hamas op Israël, onder andere het gebruik van disproportioneel geweld door Israël. Tijdens het offensief, dat bijna een jaar geleden begon, vielen ongeveer 1.400 Palestijnse doden, onder wie honderden burgers. De economische schade bedroeg volgens de Verenigde Naties ongeveer 2,7 miljard euro, driemaal de omvang van de economie van de Gazastrook.

Travers diende 42 jaar in het Ierse leger en maakte in die tijd acht keer deel uit van internationale vredesmissies, in meerderheid in het Midden-Oosten. Sinds 2003 maakt hij deel uit van het Instituut voor Internationaal Strafrechtelijk Onderzoek in Den Haag, dat opleidt voor onderzoek naar genocide en andere zware schendingen van het internationaal humanitair recht. Hij sprak vorige week in Brussel over het

Kolonel Travers. Foto Reuters

Goldstone-onderzoek tijdens de inleidende zitting van het komende Russelltribunaal over Palestina.

Israël weigerde mee te werken aan het onderzoek door de commissie-Goldstone en veegde het resultaat daarvan vervolgens van tafel. Hoofddoel was dat de commissie een democratische staat de mogelijkheden ontzegde tegen terroristen te vechten.

Is dat een geldig argument?

„In de eerste plaats: ik onderschrijf ten volle Israël's recht op zelfverdediging, dat is verankerd in het internationaal recht”, zegt Travers in een vraaggesprek in Brussel. Maar, voegt hij eraan toe, „er was geen militaire reden om de Gazastrook binnen te gaan om een einde te maken aan de raketaanvallen door Hamas. De technologie die Israël bezit en de informatie waarover het beschikt, stellen het Israëlische leger in staat die raketten uit te schakelen. Onmiddellijk, ik herhaal: onmiddellijk. En de lanceerders te elimineren zonder Gaza binnen te gaan.”

Waarom tolereerde Israël dan zo lang de raketaanvallen als het er elk moment een eind aan kon maken?

„Israël heeft mogelijk deze oorlog

ondernomen omdat er een serie militaire en politieke ontwikkelingen was die dat aantrekkelijk maakte. Het Israëlische leger wilde de tegenslagen wreken van de oorlog tegen Hezbollah in 2006. Het heeft zijn tactiek tegen Hamas aangescherpt op basis van zijn ervaringen in 2006.

Daar kwam bij dat vice-premier Tzipi Livni de naderende verkiezingen wilde winnen. Het was heel duidelijk dat ze zich een havik jegens de Palestijnen moest tonen om publieke steun te winnen. En er was het komende vertrek van een sympathiserende Amerikaanse regering.

Twee politieke coincidenties – de Amerikaanse regeringswisseling en de Israëlische verkiezingen – plus de Israëlische militairen die hoe dan ook de Gazastrook in wilden. De operatie was al maanden tevoren gepland en voorbereid.”

Als vervolg op zijn klacht dat het als democratische staat niet in staat wordt gesteld terroristen te bestrijden, heeft Israël voorgesteld om de Geneefse conventies, die legers verplicht tot uiterste terughoudendheid bij aanvallen op dichtbevolkte gebieden, te versoepelen. Is dat noodzakelijk?

„Ik denk dat dat de grootste nonsens is die ik ooit heb gehoord. Het debacle van de Eerste en Tweede Wereldoorlog en alle andere oorlogen heeft ons geleerd dat we juist veel voorzichtiger moeten zijn met commandanten bij de uitoefening van hun gevechtstaak. Elke notie van amendering van de conventies is uitgesloten.

Ik constateer dat Israël de term asymmetrische oorlogvoering gebruikt. Asymmetrische oorlogvoering is onzin. Elke keer in het afgelopen jaar dat ik de term asymmetrische oorlogvoering hoorde, werd hij gevolgd door de woorden: we moeten het oorlogsrecht versoepelen om burgers te kunnen doden. Wanneer was er ooit een symmetrische oorlog?

Mijn andere argument is: legers hebben nu precisie-technologie waarvan nog niet eens werd gedroomd toen ik een jonge militair was. Die stelt hen in staat met een F-16 gevechtsvliegtuig een bom te werpen in een individuele kamer in een appartement, van 20 kilo-

meter afstand.”

Zowel rechter Goldstone als u heeft onderstreept dat het doel van het rapport is een einde te maken aan de cultuur van straffeloosheid in het gebied. Is daar enig teken van?

„In de Israëlische militaire operaties tegen buurlanden sinds 1980 wordt in kracht toenemend willekeurig geweld gebruikt. En naarmate er meer verwoestingen worden aangericht door zijn militairen, neemt de veiligheid aan Israël's grenzen af. Ik heb in 2006 deelgenomen aan het onderzoek door Amnesty International naar de oorlog in Libanon. In die oorlog werd het Israëlische leger tot stoppen gedwongen door een opstandelingenleger dat twintig jaar eerder niet bestond. Wat verontwaardigd was in die oorlog was het extreme geweld. Niettemin moet ik zeggen dat Gaza nog extremer was.

Ik denk dat het op een gegeven moment in dit proces van groeiende extremen noodzakelijk is om Stop! te schreeuwen. De veiligheid van Israël en zijn grenzen wordt kleiner. Daarom moet er een nieuw mechanisme worden opgezet om een einde te maken aan deze spiraal van geweld. Als er een einde komt aan straffeloosheid, als commandanten rekenschap en verantwoording zouden moeten afleggen voor hun acties, dan zou dat avonturisme afschrikken en een vacuüm creëren dat mogelijk door dialoog wordt gevuld.”

Maar is daar een teken van?

„De toenemende toegang van het publiek tot feiten dwingt een einde aan straffeloosheid af. Stemmen uit het publiek roepen steeds harder om gerechtigheid en vrede. Er zal een dag komen dat politieke leiders die stemmen niet meer kunnen negeren. Het lukte de Amerikaanse regering en haar Palestijnse bondgenoot Abbas al niet het Goldstone-rapport van de internationale agenda te halen.

We hadden een schandaal in Ierland over misbruik door de katholieke kerk. Dat heeft de Ierse kerk meer of minder op de knieën gebracht, omdat ze weigerde te buigen voor de publieke woede. De publieke tolerantie wordt steeds kleiner.”